

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 31/25
8.5.2025. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ивана Илића и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа адвокат Андреја Чивтелић из Београда, Курсулина 13, против туженог НИД Комапнија “Новости” ад Београд, Трг Николе Пашића 7, коју заступа адвокат Мирко Мркић из Београда, Трг Николе Пашића 7, са умешачем на страни туженог ВВ из ..., коју заступа адвокат Марија Здјелар из Београда, Рудничка 10, ради повреде ауторског права, одлучујући о жалби тужене изјављеној на пресуду Вишег суда у Београду П4. 233/21 од 04.09.2024. године, у седници одржаној 08.05.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженика и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4. 233/21 од 04.09.2024. године у делу става другог којим је утврђена повреда ауторских права тужиоца АА на фотографијама "... и ..." неовлашћеним јавним саопштавањем у броју ..., часописа “Биље & здравље” ... године и повреда интегритета истих дела и у ставовима трећем и петом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4. 233/21 од 04.09.2024. године у преосталом делу става првог и **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени у броју ... часописа “Биље & здравље” од ... године повредио ауторска права тужиоца ББ тако што је без његовог овлашћења јавно саопштио ауторско дело примењене уметности без назначења имена или псеудонима аутора и у ставу седмом изреке тако што се **ОДБИЈА** тужбени којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу ББ на име накнаде нематеријалне штете плати 45.000,00 динара са затезном каматом од 04.09.2024. године до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о парничним трошковима из става деветог пресуде Вишег суда у Београду П4. 233/21 од 04.09.2024. године тако што се тужени НИД Компанија “Новости” ад Београд **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу АА на име парничних трошкова плати 127.330,00 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана од пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац ББ да туженом НИД Компанија “Новости” ад Београд на име парничних трошкова плати 49.150.00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Ставом првим побијане пресуде је дозвољено мешање ВВ у парницу на страни туженика. Ставом другим је усвојен тужбени захтев и утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужилаца тако што је у броју ... часописа “Биље&здравље” на насловној страни и трећој страни јавно саопштио ауторско дело тужиоца ААфотографије ... и ... што је обе фотографије саопштио у непотпуној форми, без сагласности аутора. Утврђена је и повреда ауторских права тужиоца ББ искоришћавањем његовог ауторског дела примењене уметности без назначења имена или псеудонима аутора. Ставом трећим тужени је обавезан да тужиоцу АА на име накнаде имовинске штете плати 105.336,00 динара за искоришћавање фотографија ... на насловној страни и по 28.089,00 динара за искоришћавање фотографија ... на 3. страни и ... на 26. страни истог часописа, све са затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом четвртим је одбијен тужбени захтев АА за износ од 864,00 динара на име коришћења фотографије на насловној страни и износ од по 231,00 динара на име коришћења фотографија на 3. и 26. страни и захтев за затезну камату на износ накнаде материјалне штете досуђен ставом трећим изреке од 15.02.2020. године до дана пресуђења. Ставом петим тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде интегритета истих фотографија плати 45.000,00 динара са затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом шестим је одбијен захтев за накнаду нематеријалне штете од досуђеног до траженог износа од 105.000,00 динара са припадајућом каматом. Ставом седмим тужени је обавезан да тужиоцу ББ на име накнаде нематеријалне штете због јавног саопштавања његовог ауторског дела примењене уметности плати 45.000,00 динара са затезном каматом од пресуђења до исплате а ставом осмим је одбијен захтев за износ од још 105.000,00 динара са припадајућом каматом. Ставом деветим тужени је обавезан да тужиоцима плати парничне трошкове од 240.614,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против ове пресуде у ставовима другом, трећем, петом, седмом и деветом тужени је благовремено изјавио жалбу из свих разлога предвиђених у члану 373 став 1 ЗПП и није тражио трошкове другостепеног поступка.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 386 ЗПП и одлучио као у изреци из ових разлога.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се указује жалбом јер је побијана пресуда довољно образложена а нема ни друге недостатке због којих њена правилност не би могла да се испита.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац АА је аутор фотографија "...” и

"...". Обе фотографије су сачињене у студију тужиоца АА, а ВВ је позирала у хаљини коју је креирао тужилац ББ. Тужилац ББ је позвао ВВ да фотографисањем помогне промоцију његове модне колекције. ВВ је широј јавности позната као музички уметник и интерпретатор, а афирмацији модних креатора доприноси тако што на својим наступима на музичкој сцени носи њихове моделе. Прихватила је позив креатора да у изради фотографија бесплатно учествује као модел, а када су фотографије завршене од аутора је добила је на мејл три фотографије и објавила их је на свом Инстаграм профилу.

Тужени је издавач часописа "Биље & здравље" који је према подацима уписаним у регистар медија има тираж од 10.117 примерака. ВВ је дала интервју за овај часопис и редакцији је послала обе наведене фотографије од којих је једна објављена на насловној и трећој страни, а друга је објављена на 26. страни уз интервју. Фотографије су објављене у измењеној форми јер је на слици "..." измењена позадина и исечена је са горње и десне стране, а слика "..." на 26. страни је измењена сечењем са леве стране. Тужилац АА је потписан као аутор фотографија.

Из исказа оба тужиоца је утврђено да је фотографије наручио тужилац ББ, да са ВВ нису постигли договор о неограниченом искоришћавању фотографија, а из исказа тужиоца АА да ником није уступио имовинска права на фотографијама и да ВВ није овластио да другима дозвољава искоришћавање фотографија. Тужилац није дао сагласност за измену фотографије скраћивањем или графичком обрадом.

На основу ових чињеница првостепени суд је правилно оценио да је тужени повредио интегритет фотографија као ауторских дела тужиоца АА скраћивањем и изменом позадине. Аутор по одредби из члана 17 тачка 1 и 2 Закона о ауторском и сродним правима има искључиво право да се супротставља неовлашћеним изменама свог дела и јавном саопштавању дела у измењеној или непотпуној форми. Тужени је повредио ова морална права аутора јер је без његове дозволе јавно саопштио фотографије у свом штампаном медију у непотпуној и измењеној форми. Нематеријална штета је последица ове повреде, а према околностима и начину повређивања и врсти повреде првостепени суд је правилном применом члана 200 став 1 и 2 ЗОО одлучио да правичну сатисфакцију према околностима у време пресуђења представља износ од 45.000,00 динара.

Неовлашћеним јавним саопштавањем тужиочевих фотографија на насловној страни, 3. и 26. страни је повређено право аутора на економско искоришћавање дела из члана 19 Закона о ауторским и сродним правима, а последица ове повреде је материјална штета. Материјалну штету у смислу члана 189 став 3 ЗОО представља добитак који је тужилац по редовном току ствари могао да оствари уступањем права на јавно саопштавање фотографија. У одсуству других доказа првостепени суд је износ материјалне штете правилно одмерио по ценовнику струковног удружења УЛУПУДС важећим у време објављивања фотографија. Тираж магазина у којем су тужиочеве фотографије искоришћене је утврђен на основу податка уписаног у регистар медија и величини фотографија. По овим параметрима накнада за фотографију на насловној страни износи 105.336,00 динара што на дан пресуђења представља динарску противвредност од 900 евра, а за фотографије на 3. и 26. страни по 28.089,00 динара

што на дан пресуђења представља динарску противвредност по 240 евра. Износ штете је утврђен првостепеном пресудом па тужиоцу од тада припада затезна камата. Због тога је побијана пресуда у делу става првог који се односи на тужиоца АА и ставовима трећем и петом изреке правилна.

Побијана пресуда је у делу става првог који се односи на тужиоца ББ и ставу седмом донета погрешном применом материјалног права. Првостепени суд је правилно утврдио да су спорне фотографије урађене у организацији и по наруџбини тужиоца ББ. Наручилац је по одредби из члана 95 став 2 Закона о ауторском и сродним правима стекао право да објави и да стави у промет примерке фотографија које му је аутор предао, а у одсуству другачије погодбе, аутор задржава сва остала ауторска права. Фотографија није колективно ауторско дело из члана 97 Закона о ауторском и сродним правима јер није настала спајањем прилога већег броја аутора у једну целину (енциклопедија, антологија, база података и слично), већ је самостално ауторско дело и духовна творевина фотографа. С обзиром да се не ради о колективном ауторском делу хаљина у коју је на фотографији одевена ВВ не може да се сматра прилогом из члана 97 наведеног закона. Предмет јавног саопштавања је фотографија као ауторско дело тужиоца АА, а не хаљина као дизајнерско дело тужиоца ББ и тужени саопштавањем фотографије није повредио право тужиоца ББ из члана 15 Закона о ауторским и сродним правима. Из ових разлога је захтев за утврђење повреде права и накнаду нематеријалне штете неоснован.

Решење о парничним трошковима је преиначено због преиначења одлуке о главној ствари. Обојицу тужилаца је заступао један пуномоћник због чега се награда за заступање из Тарифног броја 13 АТ увећава за 50%. Ради се о проценивом спору и вредност спора за обрачун награде се рачуна према вредности већег захтева. Тужиоци су формални супарничари, о њиховим захтевима је спроведен један поступак, па према овој околности сваком тужиоцу се обрачунавају трошкови настали у вези са његовим захтевима, а трошкови који не могу да се раздвоје се деле на једнаке делове оба тужиоца. Према вредности спора награда за заступање два лица по АТ за поднесак износи 20.250,00 динара, за заступање на одржаном рочишту 27.000,00 динара и на неодржаном рочишту 16.875,00 динара, па би укупни трошкови оба тужиоца на име награде за тужбу и два образложена поднеска, заступање на четири одржана и два неодржана рочишта износили 202.500,00 динара. Тужиоцу АА припада половина овог износа од 101.250,00 динара јер се сви поднесци и сва рочишта односе на расправљање о његовим захтевима и део таксе на тужбу и пресуду према вредности усвојеног захтева од по 13.040,00 динара, па на основу члана 153 став 2 ЗПП овом тужиоцу на име парничних трошкова припада 127.330,00 динара и према опредељеном захтеву затезна камата од извршности пресуде до исплате.

У вези са захтевом тужиоца ББ нису настали посебни трошкови осим дела судске таксе на одговор на тужбу од 6.400,00 динара (према вредности његовог захтева). Рочиште од 28.03.2023. године је одложено због спречености сведока кога је предложио тужени и због предлога да суд обавести ВВ о парници која је касније је пријавила учешће као умешач на страни туженог, а рочиште од 29.02.2024. године је одложено из више разлога, а међу њима је и оправдан изостанак ВВ чије саслушање је предложио тужени, па с обзиром да се ради о издацима који су настали услед

туженикових процесних радњи, туженом не припадају трошкови награде за приступ пуномоћника на ова рочишта. Према овим околностима, по оцени другостепеног суда тужилац ББ туженику на име парничних трошкова треба да плати део судске таксе на одговор на тужбу од 6.400,00 динара, половину награде за одговор на тужбу по АТ 6.750,00 динара и половину награде за заступање на четири одржана рочишта по 9.000,00 динара што све износи 49.150,00 динара.

Из наведених разлога на основу члана 390, 394 тачка 4 и 165 став 2 у вези члана 153 став 1 и 2 и 154 ЗПП је одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Марина Јакић, ср.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**